

מסורת הש"ס

(א) [בס"ף: אלעזר], (ג) ס"א
 הרי הוא כילוד, (ד) [בסורות
 מוח] (ד) ס"א ל"ב, (ה) [נזיר
 ממ] חולין פ"ה הרי"ת ג"ג,
 (ו) י"א הל"ז (ז) [נשיל ס"ג],
 (ח) [נעיל י"ח], (ט) [נעיל י"ח]:
 לקמן ס"ט, (י) בס"ף:
 אליהו, (יא) י"ג משיל,
 (יב) [נלקט ג'], (יג) י"ג משיל
 מקמט ס"ד עד שילא רובו ה"א
 מקמט ס"ד ור"י מקיל וקאמר
 משילא מקמט ס"ד, כ"ש"ל.

הגרות הב"ח

(א) [ב] מרחוק או מוסר
 וכי הכי הוא כילוד:
 (ב) מרח"ה משב ס"ד לעיל י"ב
 ד"ק ס ר"ש ע"א:

גליון הש"ס

גמ' אידיכ' עברה נדה רב'
 לעיל י"ח ע"א: שם אי' כל
 היולדות, וכו' וזו הנחות טו'
 ע"א:

הגרות מהר"ב רינשבורג

[א] תורה' משב וכו' דקמן
 האר"י מקמ"י לעיל ד"ק ס ע"א
 ג"ל:

לעזי רש"י

טנפלי"ש [נינפלי"ש]
 גרעיים.
 גליר"א. ליהח.

מראש רש"י

אין הראש פוטור
 בפלים. בן שמונה שנים פוטור
 ראשו חי והחזיר וקדמו אחיו
 וילא, וכו' כז"ל לנהג' שאין
 ראש הנפל פוטור עד שילא
 ראשו וז"ו (בכורות ס"ז).
 עברה נדה והפילה. ואין
 ידוע אם ולד הוא, מביאה
 קרבן ונאכל. משתה טעף
 שלה נאכלת. ולא אמרין על
 הספק מהו וז"ו ח' ח' ח' ח'
 דלמא לאו ולד הוא חולין
 מלקמן כן ומלוקט חולין נבילה
 (שעי' י"ח).

המפלת התיבה פרק שלישי נדה

כ"ט

עין משפט
נר מצוה

פ"ד א ב ג מ"י פ"י מהל'
 אסורי ביאה הל"ז וע"ש
 סמך לאון קו"ט טו"ש י"ז
 ס"י קל"ט פ"י י"ז
 פ"ד ז מ"י ט"ז ס"י סמך
 ט"ז טו"ש ט"ז ס"י סמך
 פ"ה ה מ"י פ"א מהל'
 מחזורי כפדה הל' ז':
 פ"ו ז מ"י פ"י מהל' אסורי
 ביאה הל"ז:
 פ"ח ז מ"י פ"א מהל'
 מחזורי כפדה הל"ז ז':
 פ"ט ח מ"י פ"ד מהל'
 כבודות הל"ז וע'
 בהשגות וע"ש סמך עשין י"ח
 טו"ש י"ז סמך עשין פ"ד
 ד:

תוס' הרא"ש

ר' יוסי אומר משיצא בתקנו
 מאי קאמר. פרש"י וכו' ס"ד
 דמסורות ברובא לאו ילוד
 הוא ומפרש רב פפא ר' יוסי
 אריוקא דתיק קאי הא
 דקאמר דהתיק דהראש
 פוטור וקאמר ר' יוסי משיצא
 רובו בתקנו דאפילו בתקנו
 בעי רובא ומיהו ג'ם
 במסורות נמי הוי כילוד
 ברובו ורב ובדי פירין ליה
 לרב פפא דבשמיע ליה
 (כלומר דלפי דבריו רב פפא
 ר' יוסי לא קאי אריוקא)
 ד"ע"כ ר' יוסי לא קאי
 אריוקא דתיק דאיכ' הויל'
 למימר אפי' בתקנו עד
 שיצא רובו אבל מדקאמר
 משיצא משמע שבא להקיל
 דבקל הוי לידה טפי
 דת"ק. ותימה אי קאי
 אמאי דקאמר ת"ק יצא
 מחותן מסורס משיצא רובו
 (כלומר אלא) [כמו] ס"ד'
 מעיקרא מקמי דדייק בר'
 פפא קאמר ר' יוסי משיצא
 בתקנו זא מהני רוב אבל
 מסורס לא מהני רוב איכ'
 אז לא בא ר' יוסי להקיל
 והויל' למימר עד שיצא
 רובו בתקנו. וי"ל דהא לא
 קשה ליה משום ד' יוסי
 לא קאי אמאי דקאמר תתיק
 (כלומר) לפי שפ"י הברייתא
 מקמי דאייר רב פפא דתיק
 איירי במחותן [ואן] מסורס
 משיצא רובו הוי זה כילוד
 וקאמר ר' יוסי אני אומר
 דוקא משיצא רובו בתקנו
 אבל רב פפא משיגיה דבריו
 ת"ק"ט הא בתקנו הראש פוטור
 אי איתא ד' יוסי (אתא)
 [עלה] קאי הויל' למימר עד
 שיצא רובו בתקנו הילכך
 משני רב זביד ר' יוסי אומר
 משיצא בתקנו לחיים דהיינו
 משיצא רוב ראשו ומיקל ר'
 יוסי וחשיב ליה בקל ילוד
 טפי מת"ק. ולא כמו
 שפיר"ח מחיים בר קיימא
 אבל בבפא אין הראש פוטור
 דלפי [וה] אמאי איתותב
 שמואל בכורות דקאמר
 אין הראש פוטור כפליים
 כפ' יש בכורו הא איכא ר'
 יוסי והא דקאי כותיה:
 תשב לזכר ולנקבה ולנדה.
 ותימה אמאי תשב שבועים
 לנקבה והא ספק ספיקא
 הוה דשמואל לא לידה ואת"ל
 לידה אימור זכר הוא
 ובפ"ק דבי"ק משמע שיש
 לנו להקיל בספק ספיקא גבי
 שילא שיצאה מקצתה ביום
 הראשון וי"ל דאי"כ אם
 תראה ביום ל"ד ותחזור
 ותראה ביום מ"א אמרין
 כנברא דמשום חששא דוכי
 מקולקלת עד יום מ"ח
 ואמאי (לא) ההא מקולקלת
 דשמואל לא לידה כלל ואת"ל
 לידה אימור נקבה הוא
 אלא דר"א לא אמרין הא

ה"נ אמר רב פפא בתנאי יצא מחותן או מסורס בו מאי קאמר.
 דאין סברא דכרוז שלס ומסורס או כרוז כתקנו ומחותן
 לא הוי לרבי יוסי כילוד וקאמר רב פפא דגרסינן בצרייתא מחותן
 ומסורס הא מחותן וילא כתקנו הראש פוטור ולרבי יוסי אין הראש
 פוטור והיינו פלוגתייהו לרבי יוחנן
 ורבי אלעזר: **מבבבב** דבמסורס
 רובו נמי י"א פוטור. ואל"ת ולמא ר'
 יוסי אתא למימר דאפי' כתקנו צענין
 רוב ואין הראש פוטור וה"ה דבמסורס
 נמי סגי כרוז וי"ל דל"כ הוה ליה
 לרבי יוסי למימר אפילו כתקנו עד
 שילא רובו והוה משמע שבא להחמיר
 לך משני רב זביד מדקאמר (ט) משיצא
 רובו בתקנו ולא קאמר עד שילא
 משמע לרבי יוסי צא להקיל וה"ק ילא
 מחותן מסורס או מסורס הא כתקנו
 הראש פוטור ור' יוסי מקיל
 וקאמר (או עד שילא) כתקנו לחיים
 פירוש מה שמשוב חיים דהיינו רוב
 ראשו כמפרש בצרייתא כסמוך ר'
 יוסי אומר משיצא רוב ראשו ורבינו
 זנגאל פירש לחיים צר קיימא דדוקא
 צר קיימא הראש פוטור ר' יוסי לא
 בפלים וקשה ל"כ אמאי אימתיב
 שמואל פרק יש בכור (בכורות דף מו):
 כיון לרבי יוסי קאי כוומיה:

תשוב לזכר ולנקבה ולנדה. אע"ג
 דהוי ספק ספקא תשב
 לנקבה דאזי מטהרת לה טעומא
 נקבה משום ספק ספקא הכי נמי
 נקנה לה אם רלתה בל"ד ומ"א מספק
 ספקא ולא נחוש לזכר והוי מרי קולי
 דסתמן אהדיי אודפרשין לעיל (ט)
 (ד' נד): ומיהו צטועה צגמ' מחמרין
 אע"ג דאיכא כונה ספיקא:
 זין הוא"ש ו"א שגפה. וכגון שלא
 שטהה בהמה צחון ולס
 שטהה אימור טנפה וילדה:

אימר
קאמר יצא מחותן ומסורס משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטור
 רבי יוסי אומר משיצא כתקנו לחיים תניא נמי הכי יצא מחותן (א) מסורס
 משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטור ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
 לחיים ואיהו כתקנו לחיים משיצא רוב ראשו ואיהו רוב ראשו ר' יוסי אומר
 משיצאו צדעיו אבא חנו משום ר' יהושע אומר ישיצא פדחתו וי"א משיצאו
 קרני ראשו: **בתנאי** המפלת ואין ידוע מהו תשב לזכר ולנקבה אין ידוע אם
 ולד היה אם לאו תשב לזכר ולנקבה ולנדה: **גמ'** (ס"ז) א"ר יהושע בן לוי העברה
 נדה והפילה מביאה קרבן ונאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא
 ילדן תנן אין ידוע אם ולד היה תשב לזכר ולנקבה ולנדה אמאי תשב לנדה
 לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומתני' בשלא הוחזקה
 עוברה וכי קאמר ריב"ל יכשהוחזקה עוברה ת"ש בהמה שיצאה מלאה
 ובאה ריקנית הבא אחריו בכור מספק ואמאי הלך אחר רוב בהמות ורוב
 בהמות ולד מעליא ילדן והאי פשוט הוא אמר רבינא משום דאיכא למימר
 רוב בהמות יולדות דבר הפוטור מבכורה ומעוטין יולדות דבר שאינו פוטור
 מבכורה וכל היולדות מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא * אי כל
 היולדות מטנפות הא מולא מטנפה בכור מעליא הוא אלא אימא רוב יולדות
 מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא * כי אתא רבין אמר
 מתיב רבי יוסי ברבי חנינא טועה ולא ידענא מאי תיובתא מאי היא דתניא
אשה

לחלק. הילך אי לאו ה"א וחס לא נמעט טומטוס אצל הכה מדה"ל
 למכתב אדם תשלחו וכתיב זכר ונקבה ש"מ לרשא: ואפילו הראש
עמסה. למחותך קאי דהיכא דילא מחותן אפי' ילא הראש אין חשוב
 ולד עד שיצא רובו: אין הראש פוטור **צנפלים**. ילא ראש הנפל כגון

לחלק בין ערך איש לדרך אשה: יצא
 מחותן או מסורס וכו': א"ר אלעזר * אפילו
 הראש עמחן ור' יוחנן אמר לא שנו אלא שאין
 הראש עמחן אבל הראש עמחן * (הראש
 פוטור) לימא ברשמואל קמיפלגי * דאמר
 שמואל אין הראש פוטור בנפלים בשלם דכולי
 עלמא לא פליגי כי פליגי במחותך דמר סבר
 בשלם הוא דקחשיב במחותך לא קחשיב
 ומר סבר במחותך נמי חשיב * (לישנא אחרינא
 טעמא דיצא מחותן או מסורס הא כתקנו
 הראש פוטור תרוייהו לית להו דשמואל דאמר
 שמואל אין הראש פוטור בנפלים) איכא
 דמתני לה להא שמעתתא באפי נפשה א"ר
 אלעזר * אין הראש כרוז אברים ורבי יוחנן
 אמר * הראש כרוז אברים וקמיפלגי
 ברשמואל תנן יצא מחותן או מסורס משיצא
 רובו הרי הוא כילוד מדקאמר * מסורס
 מכלל דמחותך כתקנו וקאמר משיצא רובו
 הרי זה כילוד קשיא לרבי יוחנן אמר לך רבי
 יוחנן אימא יצא מחותן ומסורס והא או קתני
 הכי קאמר יצא מחותן או שלם וזה וזה
 מסורס משיצא רובו הרי זה כילוד אמר רב
 פפא בתנאי יצא מחותן או מסורס משיצא
 רובו הרי הוא כילוד רבי יוסי אומר משיצא
 כתקנו מאי קאמר אמר רב פפא הכי קאמר
 יצא מחותן ומסורס משיצא רובו הרי הוא
 כילוד הא כתקנו הראש פוטור רבי יוסי אומר
 משיצא רובו בתקנו מתקיף לה רב זביד
 מכלל דבמסורס רובו נמי לא פוטור הא
 קי"ל * בדרובו ככולו אלא אמר רב זביד הכי

כספנו. ראש ילא תחלה וקאמר דבעינן
 רובא וקשיא לר' יוחנן: **מאי קאמר**.
 רבי יוסי משיצא כתקנו ס"ד דמסורס
 כרוזא לאו ילוד הוא: **מחותן**
ומסורס. מחותן ודך מרגלותיו:
הא כספנו. דך ראשו אפי' מחותן
 הראש פוטור: **רובו כספנו**. תרוייהו
 צענין במחותך: **מסקיף לה רב זביד**.
 לתיורא דמתרעלין אליבא לרבי יוסי:
מכלל דמסורס רובו נמי לא פטר.
 בתמיה. כיון לרבי יוסי נמי לאו דליוקא
 קאי אלא אדקמני כגווה ילא מחותן
 ומסורס משיצא רובו ועלה קאי לרבי
 יוסי ואמר אע"ג דנפיק רובו צענין
 נמי כתקנו מכלל דמסורס רובו נמי
 לא פטר בתמיה: אלא אמר רב זביד.
 רבי יוסי דליוקא דתיק קאי דלמך
 הא כתקנו הראש פוטור ואע"ג
 דמחותן וקאמר ר' יוסי אין הראש
 פוטור אלא שילא כתקנו וכשאר ולדות
 שיוצאין לחיים אצל מחותן אפילו
 כתקנו אין הראש פוטור: **כספנו**.
אפי' מחותן הראש פוטור: * מי שילא
 כתקנו לחיים. הוא דראש פוטור אצל
 מחותן אפילו כתקנו צענין רובו:
ידועו. טנפלי"ש: קרני ראש. גובה
 ראשו שאכל העורף: **מתנאי** ואין
ידוע מסו. אם זכר אם נקבה אצל
 יודעת היא שהוא ולד: לזכר ולנקבה:
 ימי טוהר דזכר וימי טומאה דנקבה:
 אין ידוע אם ולד היה אם לאו **ספס**
 לזכר ולנקבה ולנדה. כלומר כשמראה
 תהא נדה שאין לה ימי טוהר משל
 לאו ולד הוא. ובגמרא * מפרש למה
 הוזכר זכר הואיל ואין לה דס טוהר
 דאי משום טומאת לידה הא קתני
 נקבה: **גמ'** והפילה. ואינה יודעת
 מה אם נפל אם רוח שהרי נפל
 לחיים: **אמאי ספס לנדה**. יתיב לה
 מיהא ימי טוהר דזכר: **שילא מנאה**.
 כשהיתה מעוברת יתה לאלא. ובלא:

בו ציום ריקנית: **כדור מספק**. שמא זה היה ולד והצא אחריו אינו כדור וזו הפילה וכדור
 הוא הילכך ספק הוא ויאכל
 צמומו לצעלים ולא לכהן דהמוציא מחזירו עליו הראיה: והאי פשוט הוא. ויאכל כלל
 מוס: **מעטפות**. יום אחד קודם לידה
 כעין גלירי"א: **מסיב רבי יוסי**. אדר' יהושע צן לוי: **טועה**. ממניתא דמיירי
 צאשה טועה שלא ידעה עת לידתה:
האשה

האשה

תר קול' דסתרי אלא מוקמינן כל חד וחד אודיני וטמאה שבועים משום חומרא דנקה ומקולקלת למנינה משום חומרא דוכר. ואע"ג דבשמיעתא דטועה מחמרין אע"ג דאיכא כמה ספיקות יש לחלק היכא דתוחא כבר
 תורת טומאה: רוב היולדות מטנפות. האי תנין הוי קודם לידה ולא כמו טנין דליל דהוי מיהו הולד עצמו. ומיירי בשלא שהה בחון כ"א מעט דאם שהה הרבה אימור טנפה וילדה: